

26 februarie 2024

„Puccini 100”, concert la Sala Radio

Text de Costin Popa

Deși centenarul trecerii în neființă a marelui compozitor italian se împlinește calendaristic spre sfârșitul anului, lumea lirică și concertistică de pe întregul mapamond a început manifestările comemorative încă de pe acum. În context, Centrul de Proiecte Culturale și Evenimente Radio România, prin Orchestra Națională și Corul Academic Radio au programat recent sub genericul „Puccini 100” o seară cu program inedit, cu opusuri necunoscute sau puțin cântate la noi, alături de alte pagini de extinsă cunoaștere.

Cristian Sandu. Foto Cristian Barcan

În fața ansamblurilor, bagheta a aparținut lui Cristian Sandu, cunoscut dirijor de versatile abordări și în care opera ocupă un loc primordial, iar aplecarea către stilul verist a constituit și subiectul unei teze doctorale de succes.

Pentru intrarea în atmosfera maestrului de la Torre del Lago, șeful de orchestră a ales Intermezzo din „Manon Lescaut”, corul „mut” din „M-me Butterfly” și Intermezzo „La tregenda” („Noaptea vrăjitoarelor”) din „Le Villi” („lelele”, trad. foarte rar uzitată). După un început în care instrumentiștii ar fi trebuit să se arate mai concentrați la atacurile de sunet, fapt total împlinit la cea de-a treia piesă, aș fi dorit și un mai potrivit raport între soprane - tenori și orchestră, bineînțeles în favoarea melodiei „a bocca chiusa”, fără cuvinte, creatoare de atmosferă. Puterile ansamblului din jurul podiumului dirijorului au fost admirabil puse în valoare de „La tregenda”, care a primit acea exprimare „con fuoco” notată de compozitor în partitură, vijelioasă, turbulentă.

Corul Academic și Orchestra Națională Radio. Foto Cristian Barcan

A urmat „Requiem”, o piesă restrânsă ca dimensiuni, închinată morților, pe care n-am mai auzit-o în România, un opus cu formulă originală, cor la trei voci, violă solistă (Carol Măi-Antal) și orgă (Marcel Octav Costea), în care solo-ul instrumental s-a îngemănat remarcabil cu rugile coriștilor, ale căror chemări prin vocile înalte au primit răspunsurile celor grave, în însoțirea orgii. „Amen!”

Marcel Octav Costea. Foto Cristian Barcan

Două încheieri grandioase cu cor, al primului act din „Tosca” și al operei „Turandot” (versiune de final, Franco Alfano) au finalizat prima parte, în fermitatea baghetei lui Cristian Sandu, bun cunoscător al muzicii lui Puccini, exprimată îndeosebi în aceste pagini prin tempi tradiționali, majestuoși.

Noutatea pentru fragmentul din „Tosca” a fost că orga adevărată, nu electronică cum se întâmplă pe scenele de operă,

a dăruit desenelor pucciniene monumentalitatea dorită pentru cântul într-o biserică.

Cristian Ruja. Foto Cristian Barcan

L-am reascultat cu plăcere pe baritonul Cristian Ruja (Scarpia), cu a cărui voce făcusem cunoștință la Sala mică a Ateneului sau la Operă. Are un glas robust, solid, amplu (amplificare în sală?), ce va depăși monotonia în zicerile repetitive „Va, Tosca!” și a cărui carieră se anunță interesantă. Spoletta a fost tenorul Mina Stavără.

Bogdan Zahariea. Foto Cristian Barcan

Tot cu plăcere am regăsit în „Turandot” vocea tenorului timișorean Bogdan Zahariea, 45 de ani, care și-a păstrat prospețimea culorii pline de armonice, rotunjimea de sunet a unei timbralități fastuoase liric spinte, alături de acutele sigure. Parteneră în rolul titular i-a fost soprana Olga Murariu-Caia, cu glas aspru, metalic, dar cu accente bine cumpănite și adecvată extensie de ambitus.

Olga Murariu-Gaia. Foto Cristian Barcan

După pauză s-a cântat „Messa di Gloria”, opus cu tematică religioasă scrisă în cinci părți dintre care trei fracționate în secvențe, având doi soliști, tenor (Bogdan Zahariea) și bariton (Alin Munteanu), alături de cor și orchestră.

După „Kyrie”, a urmat „Gloria” cu alămuri pregnante, în mare formă, ce au condus drumul spre liniștea eternă. Subsecțiunea „Gratias” a permis afirmarea expresivă, cu frază lungă, a tenorului în expansiune acută, până la Si bemol. Alternanța cântului vocilor înalte cu cele joase ale corului, împletirea lor în „tutti”, susținerea cordarilor și punctările impozante ale alăturilor au generat adâncă reflexivitate. Partea „Credo”, a adus din nou frazarea și dinamica maiestuoasă a cântului coriștilor, derularea în spirit puccinian a desenelor melodice de către tenor („Et incarnatus”) și ne-a făcut cunoștință cu frumoasa voce a baritonului („Crucifixus”), care a continuat în plin lirism partea a IV-a „Sanctus

e Benedictus”. „Messa di Gloria” s-a încheiat cu un foarte scurt duo între cele două voci soliste în compania corului, „Agnus Dei”.

Bogdan Zahariea și Alin Munteanu. Foto Cristian Barcan

Corul Academic Radio pregătit de Ciprian Țuțu a fost la înălțime pe tot parcursul.

Am asistat la o remarcabilă lectură de adâncă spiritualitate la care publicul nu a așteptat numai reculegerea finală ci, fascinat, a aplaudat după fiecare secvență... Aș fi preferat altfel...

Din programul serii de gală au lipsit marile arii dar, în fond, „Anul Puccini” este doar la început și ținuta concertului de vineri seară recomandă urmarea.

Aplauze. Foto Cristian Barcan